

2025-01-24

Anmälan om granskning till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -01- 24

Dnr 950-2024/25

Begäran om granskning av statsrådet Peter Kullgrens beslut att lägga ner Renmarkskommittén.

En central bestämmelse för det svenska statsskicket är den rättsstatliga princip som framgår av 1 kap. 1 § 3 stycket i Regeringsformen - den offentliga makten ska utövas under lagarna. Principen innebär att regeringen, och alla andra offentliga organ, bara får vidta åtgärder som har stöd i lag.

Den 7 november 2024 meddelade landsbygdsminister Peter Kullgren att regeringen avser avveckla Renmarkskommittén och att regeringen därmed inte kommer att gå vidare med utredningens förslag.¹ Vid samma tillfälle informerade regeringen att konsultation med samiska företrädare skulle ske, i enlighet med Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket. Regeringskansliet ska därefter ha skickat ut förfrågan om konsultation den 11 november 2024.² Utifrån regeringens egen dokumentation framgår det att konsultationer med Landsförbundet Svenska Samer och Sametinget genomfördes den 2 december respektive 3 december 2024.³

Det är tydligt att regeringen i detta ärende har konsulterat samiska företrädare *efter* att beslutet om att avveckla Renmarkskommittén offentliggjordes. Därmed framstår det som att landsbygdsministern har agerat i strid med bestämmelserna i Lag (2022:66), där 2 § slår fast att "Regeringen, statlig förvaltningsmyndighet, regioner och kommuner ska konsultera samiska företrädare *innan* beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna".

¹ Regeringskansliet 2024, *Regeringen avser avveckla Renmarkskommittén och tillsätta en ny utredning*, <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/11/regeringen-avser-avveckla-renmarkskommitten-och-tillsatta-en-ny-utredning/> (hämtad 2024-12-19)

² Sámiid Riikkasearvi, *Förfrågan om konsultation avseende avveckling av Renmarkskommittén*, diarienummer LI2024/02100, 2024-11-15, <https://www.sapmi.se/wp-content/uploads/2024/11/2411151.pdf>

³ LI2024/02100 *Sammanfattande dokumentation efter muntlig konsultation med Landsförbundet Svenska samer*, 2024-12-02, LI2024/02100 *Sammanfattande dokumentation efter muntlig konsultation med Sametinget*, 2024-12-03

Emma Nohrén

Riksdagsledamot • Sveriges riksdag

Det kan i sammanhanget tilläggas att det formella beslutet om att lägga ner Renmarkskommittén inte har fattats än, enligt utredningssekretariatet. Därmed skulle regeringen kunna invända att bestämmelserna i Lag (2022:66) ändå har respekterats, eftersom konsultationen genomfördes innan regeringen *formellt* fattade beslut. Det står däremot klart att regeringen kommunicerade beskedet om att Renmarkskommittén ska avvecklas *innan* konsultationerna genomfördes. Detta påpekar även Sámiid Riikkasearvi (SSR), som tillfrågades om att delta i konsultationer men avböjde med hänvisning till att regeringen inte följde konsultationslagens bestämmelser. Enligt SRR hade regeringen fattat beslut om nedläggning både informellt och i praktiken redan innan de skickade ut förfrågan om konsultation.⁴

Vidare framgår av 7 § i Lag (2022:66) att “Om ärendet kan få särskild betydelse för en sameby ska även samebyn konsulteras”. Det framgår av regeringens egen dokumentation att Sametinget och Landsförbundet Svenska Samer har konsulterats.⁵ Miljöpartiet har inget att anmärka på att dessa två samiska aktörer konsulteras i ärendet. Vi menar däremot att regeringen *också* borde ha konsulterat berörda samebyar, i enlighet med gällande lag.

I förarbetena till konsultationsordningen framgår att samebyn är rättighetsinnehavare och därför bör konsulteras i ärenden där renskötseln, och därmed samebyns rättigheter, berörs. Det kan antas att det hade fått en stor positiv effekt för samebyarnas möjlighet att främja renskötseln och på så sätt tillvarata sina rättigheter, om Renmarkskommitténs slutsatser hade verkställts i praktiken. På motsvarande sätt innebär regeringens beslut att avveckla kommittén att utredningens slutsatser inte kommer att genomföras, vilket vi menar får stor negativ påverkan på samebyarnas möjligheter att tillvarata sina rättigheter genom renskötseln. Mot denna bakgrund borde regeringen även ha konsulterat samebyarna *innan* beslut fattades om att avveckla Renmarkskommittén.⁶

Sammanfattningsvis bör konstitutionsutskottet granska huruvida regeringens beslut att avveckla Renmarkskommittén strider mot regeringsformen krav på att den offentliga makten ska utövas under lagarna, eftersom regeringen inte beaktat 2 § och 7 § i Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket framgår.

Emma Nohrén (MP)
Riksdagsledamot

⁴ Sámiid Riikkasearvi, 2024-11-15

⁵ LI2024/02100, 2024-12-02, LI2024/02100, 2024-12-03

⁶ Prop. 2021/22:19 *En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket*, s. 54f